

**Dagarnar 26.—28. septemb-
er var seminar á Scandic
Hotel í Sønderborg og á
Nordische Universität i
Flensburg um serliga sam-
vinnuna millum EEC og
Norðurlond um hægri út-
búgving.**

**Jákup Lindenskov, lög-
tingsmaður, var við á semi-
narinum og hevur hann
hesa frágreiðing haðani:**

Meginspurningurin var hægri undirvísing í Norðurlond-
um. Men Mentanarætlanin, Nordisk kulturhandlings-
plan, sum varð samtykt á ráðsfundi í Norðurlandaráð-
num í vár, varð eisini nógv umrødd.

Høvuðstættirnir í hesi ætlan eru at styrkja ment-
anarlívið við og millum Norðurlond.

Mentanarætlanin er í trimum høvuðspørtum:

1. Útbúgving.
2. Granskning.
3. Onnur mentan.

Í hvørjum tætti eru skotin upp tiltøk at styrkja
norðreni samarbeiði.

Á útbúgvingarekinum verður hetta at skilja málini
hvor hjá øðrum mett sum avgjörd fyrirtreyt fyri
norðreni samvinnu.

Annar høvuðstátturin í Mentanarætlanini er sam-
vinnan, málsmstarv fyri studentar og onnur, sum út-
búgva seg — sonevnda Norðpluss-programmið. Hetta
er eisini ætlað at menna málskiljanina. Tá ætlanin er
komin í hæddina í 1991, kunnu 1200 studentar fáa
studning eftir hesi skipan.

Norðpluss-ætlanin verður mett at hava sama týdning
sum Erasmus-ætlanin hevur fyri EEC-londini.

Erasmus-ætlanin hevur hesar høvuðspartar:

1. Samvinna millum universiteti og hægri skúlar í
EEC-londunum og eisini útvæksling av studentum
og lærarum.
2. Ókeypis undirvísing fyri lesandi á gestafróð-
skaparsetrum, sum so fáa studning til eykaút-
reiðslur — afturat studninginum heiman.
3. Lestrartíð og evt. prógv skulu eisini verða góð-
tíkin heima.
4. Skeið og samvinnuprojekt millum universitetini
og hægri skúlar.

Eisini verður ein Erasmus-virðislon stovnað.

felags prógv

Við hesum í huga og eisini við útbúgvingarpolitikkinum
heima og á altjóða stigi í huga, hevur norrøna ráðhara-
ráðið lagt til rættis studningskipanir fyri hægri lesnað,
eisini fyri lærarar, fyrisitingarfólk og lesandi. Ein
fyrirtreyt er, at læruprógv verður góðtikið. Í Norður-
londum verður strembað fram imóti at hava somu at-
komumøguleikar til hægri lesnað.

Norrøna ráðið hevur sett nevnd, sum skal koma við
áliti um norðreni samarbeiði á altjóða stigi.

Undir orðaskiftinum í vár í Norðurlandaráðnum var
nógv frammi um stovningina av innara marknaðinum í
1992.

Ráðharrastovnurin hevur eisini lagt úr hondum álit
um samarbeiði EEC og Norðurlanda millum. Álitin snýr
seg í fyrstu atlegu um fliggjarmál og tekní. Um útbúg-
vingarpolitikkinn verður sagt, at stóru áhugi er í EEC
fyri Norðpluss-ætlanini og óhugsandi er ikki, at Norð-
pluss kann føra til at Norðurlond kunnu vera uppi í
Erasmus-projektinum.

Danir hava lagt dent á týdningin av samstarvi í hes-
um málum.

Munur á Erasmus og Norðpluss

Tey 16—19 ára gomlu, sum eru í vinnuligari útbúgving,
fáa ikki studning frá Erasmus, men fáa harafturimóti

studning frá Norðpluss.

Studningur til praktikupphald í øðrum Norðurlandi
verður eisini latin, um praktikkin er liður í útbúgv-
ingini. Og so er tað ein treyt, at útbúgvingin verður góð-
kend í heimlandinum.

Hugtakið við Erasmus er at fáa eina europeiska sam-
skipan á universitetsstigi í øllum vísindaligum útbúgv-
ingum, við tí fyri eyga at gera móguleikar fyri lærarar
og lesandi mobilar.

Á henda hátt vóna teir at styrkja samvinnuna og
móguleikarnar til lesnað á hægri skúlum í limalondun-
um í EEC.

Fyrilestrar

Fyrilestrar vóru um ymisk evni í útbúgvingarliðunum,
bæði í Sønderborg og á Nordische Universität í Flens-
burg.

Ein táttur í fyrilestrunum var um at finna felags at-
gongumøguleikar og endaprógv, sum skulu verða
gildug í øllum londum. Eitt nú hevði eysturtýskur
professari fyrilestur, sum visti á, hvussu neyðugt tað er
at kenna viðurskiptini í eysturlondum og umstøðurnar
har, tí har eru ting, sum vesturheimurin avgjørt vildi
havt gagn av at kenna og eisini øvugt, sjálvsagt.

Endamálið við seminarinum 26.—28. september var
at tala og upplýsa um, hvat framtíðin hevur at bjóða —
um samvinnu á hægri útbúgvingarstøði. Og tað tyktist
fáa undirtøku hjá øllum.

Norrønt í Flensburg

Norrøna universitetið í Flensburg er nýtt. Tað er stovn-
að í 1985 sum privatur stovnur, góðkent av Vestur-
týsku ríkisstjórnini og fær studning frá Slesvig-Hol-
stein og Flensburg/Neumünster kommunum. Tað er í
hesum báðum kommunum, universitetið virkar. Uni-
versitetið undirvísir serliga um samskipti millum
granskning og hægri útbúgving millum Norðurlond og
Europa annars.

Í EEC er ansurin fyri útbúgving sum heild stóur.
Teir hava lagt undirvísingina soleiðis tilrættis, at stovn-
arnir sínámillum kunna seg um støðuna hvør hjá øðrum
og fáa soleiðis hugskot til nýskap.

Í Norðurlondum er strembanin at fáa tilsvarandi út-
búgvingar viðurkendrar allastaðni, men tað tyktist vera
torført hjá londunum at samskipa hesa vitan.

Dømdur fyri sjeý lógarbrot

— Rýmdi til Føroya úr kriminellum um-
hvørvi í Danmark og ætlaði at byrja
nýggja tilveru her.

Lógarbrotni her vóru avleiðingin av,
hann varð illa sligin í Havn eina nátt,
segði verjin í rættinum í gjár.

Ein 26 ára gamal maður
fekk í Føroya rætti í gjár
triggjar mánaða fongsul
fyri stuldur og fyri at
hava havt sterkan heili-
vág, hann sigur seg hava
keypt frá einum ókendum
manni í Havnargøtum.

Maðurin hevur longu
sitið 23 dagar í vörðhaldi
og eru teir drignir frá
dóminum. Við í dóminum
eru 40 dagar, hann átti
eftir at sita í Danmark, tá
hann varð royndarleyslat-
in hálvan august.

Maðurin skal eisini
rinda sakarmálskostnað-
in, millum annað verjan-
um 3.500 kr.

Hann bað um tíð at um-
huga, um hann skal
skjóta dómin inn fyri
Landsrættin.

Ákærvaldið kravdi
fýra mánaðir. Men verjin
helt ein mánaður ella í
mesta lagi hálvurannar
var nógmikið.

Tann 26 ára gamli mað-
urin jættaði seg sekan í
øllum sjeý revsilógarbrot-

At studera ...

Ti verður virkað fyri at finna eina samskipan í
gymnasiustøði. Út er komin bókin AT STUDERA Í
NORDEN, men eisini onnur rit geva góða vegleiðing
flestu spurningum.

Tað má vera rætt at vekja áhuga millum tey ungu, se-
tey eru kunnug við teir móguleikar sum eru at arbeiða í
øðrum Norðurlandi — soleiðis, at tey kunnu virka við til
sum tey nú einaferð hava útbúgving til.

Men hvat er so áhugi teirra ungu?

Umfamt sjálvsagt at skula umsita samfelagið ongan
tíð ov skjótt, hava tey ungu áhuga fyri javnrættindum,
tey hava áhuga fyri at hitta onnur, siggja okkurt nýtt,
uppliva okkurt spennandi, at ferðast er eitt av tí, tey
ungu gera nógv, og so at stuttleika sær — og at hava
eitt arbeiði, sum ikki keðir — og so eru tað tey mongu,
sum fegin vilja útbúgva seg meira.

Hópin tilfar

Men sum nevnt, er talan um at vinna sær kunneika, so
er hópin av tilfari — og er talan um hægri útbúgving,
sum tað er niðurfelt í Norðpluss-programminum, so er
tilfar at heinta, sum Norðurlanda ráðharrastovnurin
hevur lagt til rættis um útbúgvingarstovnar og
umsóknarfreistir. Men her eiga okkara egnu feløg,
Norrøna felagið, MFS o.o. at kunna veita upplýsing.

Mentanarnevnd Norðurlandaráðsins hevði fundir í
sambandi við seminarið í Sønderborg.

Í sambandi við MENTANARÆTLANINA hevur
Mentanarnevndin sagt, at tað er neyðugt, um ein skal
vera við uppi í kjakinum um EEC, at verða á takinum,
roynt at vera í fremstu røð í royndunum at fremja Norð-
pluss-ætlanina, soleiðis at móguleikin at ferðast til og úr
londunum verður so lættur sum gjørligt.

Á fundinum, vit høvdu í Mentanarnevndini, søgdu
umboðini fyri studentafeløginu sína hugsan um NORD-
PLUSS. Tey finga at vita, at spurningarnir verða nú
tiknir upp á fundi í Mentanarnevndini næstu ferð — tað
verður í Helsingør 15. november — eftir lógtingsvalið —
hvor so tá kemur ur umboða Føroyar.

J. Lindenskov

um, hann var skuldsettur
fyri. Og tá rættarfundurin
fyrirpartin í gjár endaði,
bað hann um umbering
fyri hesar gerðir sínar her
í Føroyum.

Nýtt liv

Tann 26 ára gamli mað-
urin, sum er dani, kom til
Føroya 16. august.

Hann ætlaði at fáa sær
arbeiði her og byrja nýtt
liv. Hann vildi burtur úr tí
kriminella umhvørvinum,
hann var í í Danmark.

Arbeiði hevði hann ikki
fingið, tá hann sunnunnátt-
ina 11. september varð illa
sligin í miðbýnum í Havn.
Verjin legði dent á, at
næstan allar tær gerðir
hann var skuldsetur fyri,
gjörði hann eftir hetta.
Hann hevur verið hálv-
gum í ørviti, tí hann hevði
fingið dyggar snuddir í
høvðið. Verjin bað rættin
hava hetta í huga og geva

manninum ein kjans at
roynt tað, hann var komin
til Føroya eftir: at byrja
nýggja tilveru.

Maðurin hevur stolið úr
nøkrum handlum í Havn
fyri slakar 6.000 kr. og
hann gjörði eisini innbrot
hjá einum kommunu-
lækna í Klaksvík, har
hann tók eitt kreditkort
og 328 kr. Harafturat tók
hann tvær bókur um heili-
vág á Býarbókasavnum.

Tá hann varð handtikin
á Sjómansheiminum í
Havn um kveldið 15. sep-
tember hevði hann millum
annað sterkan heilivág av
ymsum slag, sum lögregl-
an hevur lagt hald á.

Á rættarfundinum jæt-
taði maðurin, at lögreglan
kundi brúka burtur av
pengunum, hann hevði
uppi á sær, tá hann varð
tikin, at gjalda nøkur
klæði, hann tók í einum
handli. hd